

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16-03-32721 גיל ואח' נ' שדה

לפני כבוד השופט אבי שליו

התובעים: 1. ציון גיל
2. יעל יהודית צוקר גיל

נגד

הנתבע: יורם שדה

ב"כ התובעים עו"ד רון לוינטל

ב"כ הנתבע עו"ד יורם מושקט ועו"ד מנחם אברהם

פסק דין

ההליכים

1. לפני תביעה נגררת לאחר הרשעה בפלילים בגין חמישה פרסומים שנקבע בהכרעת דין מיום 3.9.15, שניתנה בקובלנה פלילית שיזמו התובעים (ק.פ. 14910-09-11 שהתנהלה בבית המשפט השלום בת"א בפני כב' השופטת לימור מרגולין-יחידלי), כי הם מהווים לשון הרע שנעשה במכוון.
2. מדובר בפרסומים שנעשו באתר יוטיוב על רקע סכסוך ארוך שקיים בין הצדדים בנוגע לשטח מקרקעין וכפי שיפורט בהמשך.
3. בית המשפט גזר על הנתבע עונש מאסר על תנאי למשך חודשיים, חייבו להימנע במשך שנתיים מביצוע העבירה בה הורשע, ופיצוי לתובעים בסך כולל של 50,000 ₪. בבית המשפט המחוזי הופחת הפיצוי לתובעים לסך של 20,000 ₪.
4. יצוין כי בין הצדדים התנהל הליך נוסף בתיק 2319-07-13, בגין סרטונים דומים (שהוספו להם קטעי עריכה שונים במקצת), ואשר פורסמו בהזדמנויות אחרות. בהליך הנ"ל ניתן ביום 24.7.17 פסק דין במסגרת הסדר לפי סעיף 79א' לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, שחייב את הנתבע לפצות את התובעים בסך של 60,000 ₪ בצירוף הוצאות (להלן יכונה ההליך הנ"ל: "התביעה הנוספת").
5. חרף העובדה שבתיק דנן נדרש בית המשפט להכריע רק בסוגיית הפיצוי, הצדדים סרבו להחיל הסדר דומה, ועל כן הובאו ראיות. מטעם התובעים הובאה עדותם, ומטעם הנתבע הובאה עדותו.
6. משנחקרו העדים וב"כ הצדדים סיכמו את טענותיהם, ניתן פסק הדין.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32721-03-16 גיל ואח' נ' שדה

העובדות הרלוונטיות וקביעות בית המשפט בקובלנה הפלילית

7. התובעים הם בני זוג (להלן יכוננו: "התובע" ו"התובעת" בהתאמה) אשר גרים בשכנות לנתבע ברחוב זכרון קדושים בת"א – יפו.
8. הנתבע הוא בנו של יצחק שדה, מייסד הפלמ"ח, והוא מתגורר בבית בו התגורר אביו בשעתו ופועל להנצחת זכרון ומורשת אביו בבית ובגן הצמוד לו.
9. בין התובעים לנתבע ומשפחתו מחלוקות שנמשכות שנים, כשהתובעים טוענים שהנתבע ומשפחתו עושים שימוש בשטחים ציבוריים בקרבת ביתם וברחוב, ללא רשות, באצטלא של שמירה על בית וגן יצחק שדה, והנתבע ומשפחתו מצידם טוענים להתנכלות ופגיעה בבית ובגן יצחק שדה.
10. הקובלנה עסקה בפרסום שישה סרטונים שהועלו לרשת האינטרנט החל מיום 30.7.10 ועד יום 9.12.10, הסרטונים עסקו בעיקר בתובע והסרטון האחרון כלל גם התייחסות לתובעת. התובעים טענו כי הסרטונים, על כל מרכיביהם החזותיים והקוליים, משפילים ומבזים, חלקם מייחסים מעשים פליליים, וכולם עולים כדי לשון הרע, כשתכליתם וכוונת מפרסמם להשמיצם ולפגוע בהם. בגין מעשים אלה ייחסו התובעים לנתבע עבירה על איסור לשון הרע, כקבוע בסעיפים 1, 2, 6 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965 (להלן: "החוק").
- בנוסף, ייחסו לנתבע פגיעה בפרטיות בהצבת מצלמת אבטחה המופנית לכניסת בית התובעים ומתעדת את המקום באופן הטורד את מנוחתם ומהווה בילוש והתחקות אחריהם הפוגעים בפרטיותם, כאמור בסעיפים 2, 5 לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א – 1981.
11. ביום 3.9.15 הרשיע בית המשפט את הנתבע בעבירות של פרסום לשון הרע ביחס לחמישה פרסומים, זיכה אותו מעבירה של פגיעה בפרטיות, ואף זיכה אותו מהפרסום נשוא הסרטון החמישי כפי שיוגדר להלן בהסתמך על הגנת אמיתות הפרסום.
12. הפרסומים נשוא הקובלנה הפלילית כפי שתוארו בהכרעת הדין:

12.1 "ציון גיל מכסח מדרכות" – 30.7.10 (להלן: "הסרטון הראשון")

בסרטון זה נראה התובע בשעת ערב נוסע ברכב שטח במעגל התנועה שבקצה הרחוב, עולה עם גלגלי הרכב על שפת המדרכה, שנראית הרוסה באופן חלקי עם שברי אבנים, ונוסע קדימה ואחורה, כשגלגלי הרכב חולפים על פני האזור שבו בד"כ מצויה אבן השפה, ושם מצויים אותם שברים. התובע יוצא מהרכב מסתכל על שפת המדרכה, כנס בחזרה, חוזר על הפעולה, ולאחר מכן עוזב את המקום.

בית המשפט קבע כי למילה "מכסח" יש פירוש בסלנג, המבטא התנהגות אלימה והצופה הסביר יגיע למסקנה כי כיסוח המדרכות, משמעו הרס המדרכות תוך שימוש בכוח, וגרימת פגיעה פיזית לרכוש. נקבע שיש חוסר התאמה בין שם הסרטון לבין הנראה בו (מחינת אופי הפעולה: כיסוח אל מול נסיעה שאין בה מאפיינים אלימים, והן בשל העובדה שבסרטון נראית מדרכה אחת ופעולה אחת ולא יותר, בעוד שהסרטון

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32721-03-16 גיל ואח' נ' שדה

מדבר על פעולה החוזרת על עצמה של כיסוח מדרכות ברבים). נקבע שהסרטון מבסס לשון הרע, בכך שהוא מציג את התובע כמי שפועל בצורה כוחנית ואלימה, משפיל את התובע ומבזה אותו. נקבע שדרגת הפגיעה הנובעת מסרטון זה לבדו היא נמוכה.

12.2 "ציון גיל מעלים ראיות" – 21.8.10 (להלן: "הסרטון השני")

בסרטון זה נראה התובע מעמיס שברי אבנים משפת המדרכה במעגל התנועה לתוך רכבו, כשבקרבת מקום עומדים שוטרים הצופים במעשיו, מבלי לפנות אליו או למנוע ממנו להמשיך. מתחת לשברי האבנים נראה התובע חושף ומנקה מחול את מה שנראה כשפת מדרכה במעגל התנועה.

בית המשפט קבע כי המונח העלמת ראיות מקושר באופן ישיר וברור להליכים פליליים ולעבריינות, וכי שם הסרטון קושר את התובע למעורבות בפעילות עבריינית, בעוד שבסרטון עצמו לא נראית שום פעולה שמהווה העלמת ראיות או עבירה פלילית אחרת. נקבע שמדובר בלשון הרע מובהקת בדרגה בינונית עד גבוהה.

12.3 "ציון גיל מכסח צמחים" – 9.11.10 (להלן: "הסרטון השלישי")

הסרטון נפתח בשקופית "ציון גיל מכסח צמחים", ובו נראה התובע מתכופף אל נקודת המפגש שבין חומת האבן למדרכה, כשהוא אווזו בידו חפץ (יתכן מסור), הנתבע נזעק לכיוונו ומיד מגיעים שני שוטרים והנתבע והתובע משוחחים עמם. אחד השוטרים עושה תנועת הרגעה לתובע, שמצביע על צמחיה גבוהה שמשתפלת מחומת האבן לרחוב. לאורך הסרטון לא נראות פעולות של גיזום צמחים בפועל. בסיום הסרטון מופיעה הכתובית: "מכסח צמחי שכניו: ציון גיל". ברשימת הקרדיטים מופיע "המסור של ציון" וכן צמחי השכונה. את הסרטון מלווה השיר על "השכן שלא ישן".

נקבע שלא קיימת התאמה בין הכותרת המתייחסת לביצוע פעולות כיסוח צמחים בעוד שבסרטון לא נראה התובע מבצע שום פעולה. נקבע שסרטון זה עולה כדי לשון הרע, אם כי לאור אחיזת המסור, הניסיון לגזום צמח ותנועת היד של השוטר, הפער בין הנראה בסרטון לבין המתואר בפרסום אינו גדול ודרגת הפגיעה בנתבע נמוכה.

12.4 "שליחי ציון גיל מכסחים צמחים" – 10.11.10 (להלן: "הסרטון הרביעי")

הסרטון נפתח בשקופית עם כותרת "שליחי ציון גיל מכסחים צמחים", ורואים בו מכונית מגיחה בשעת לילה ונעצרת במעגל התנועה. מהמכונית יוצאים מספר אנשים לא מזוהים, והם ניגשים לרכב חונה, ומבצעים פעולות לא ברורות באמצעות חפצים שהם מחזיקים, שלא ברורה מהותם, ולאחר זמן קצר עוזבים את המקום. את הסרטון מלווה הנעימה של הפנתר הורוד. התובע או התובעת לא נראים בסרטון, והאנשים בו לא מזוהים. כמו כן, לא נראות שום פעולות שקשורות לצמחים ולא נראה מסור. בסיום הסרטון מופיע בקרדיטים "שני מכסחים אלמונים" "מסור חשמלי" "מכונית מילוט" "במאי: ציון גיל".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32721-03-16 גיל ואח' נ' שדה

בית המשפט קבע שהקרדיטים יחד עם הכותרת קושרים באופן ישיר בין הנראה בסרטון לתובע, וקושרים בין התובע לפעולה פלילית לא חוקית. לפיכך, נקבע שמדובר בלשון הרע בדרגה בינונית עד גבוהה.

12.5 "ציון גיל מכסה גדרות" – 21.11.10 (להלן: "הסרטון החמישי") – מסרטון זה זוכה הנתבע, ועל כן אינני נדרש לתיאורו.

12.6 "חובבי ציון גיל מציתים צמחים" – 9.12.10 (להלן: "הסרטון השישי")

הסרטון נפתח בשקופית "חובבי ציון גיל מציתים צמחים". הוא מתעד הגעה של מכונית משטרה וכבאית לטיפול בשריפה, ונראות תמונות של שריפה ועשן מיתמר. בהמשך הסרטון מובאים קטעים מתוך כתבה בערוץ חדשות מקומי לגבי השריפה. בכתבה מצוין שמהמשטרה לא נמסרו פרטים, אך לנתבע יש חשוד בהצתה. הנתבע מתראיין באותה כתבה ומציין כי אמר למשטרה שהמצית הוא שכן אובססיבי שעבר לגור בשכונת לפני שלוש שנים, ואין לו ספק בכך. המראיין מגיב בזעזוע. בסיום הראיון, נשתל וחובר צילום של התובע ואדם נוסף ממועד אחר. בסוף הסרטון נרשם "הכתובת על הקיר" "ציון ויעל גיל". לסרטון נלווית מוזיקה של השיר השכן שלא ישן.

בית המשפט קבע שצילומי השריפה לא מלמדים על זיקה של התובע לשריפה, אך הכותרת הבולטת, דברי הנתבע בכתבה, תמונות התובע שנשתלה בסרטון, נעימת השיר והכיתובים בסופו, קושרים בין התובע לבין מעשה חמור של הצתה. צוין שלעיתים מייחס הציבור למציתים גם הפרעות נפשיות, ונקבע שהקישור בין התובע לבין שליחת שליחים לביצוע מעשים פליליים מרמז על פעילות של פשיעה מאורגנת. לפיכך, נקבע שמדובר בפרסום שיש בו לשון הרע בדרגה גבוהה ובאופן בוטה.

13. בהסתמך על מערכת היחסים העכורה בין הנתבע לתובע, אופי הפרסומים, ריבויים ותכנם, ולדברי הנתבע בהליך הפלילי, קבע בית המשפט כי המניע של פגיעה בשם הטוב עמד לנגד עיני הנתבע, ועל כן הפרסומים נעשו מתוך כוונה לפגוע בתובעים.

דין והכרעה

14. סעיף 7א(ב) לחוק קובע פיצוי סטטוטורי בסכום שלא יעלה על 50,000 ₪, ללא הוכחת נזק, וסעיף 7א(ג) לחוק קובע כי במקרה שבו הוכח שלשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב בכפל הסכום.

15. התובעים העמידו בכתב התביעה את שיעורו המוצמד של הפיצוי ללא הוכחת נזק על סך של 73,000 ₪. לשיטתם, כפל הסכום מזכה כל אחד מהם לפיצוי ללא הוכחת נזק בגין כל אחד מחמשת הפרסומים בסך של 146,000 ₪, ועל כן, הם זכאים יחד לפיצוי בסכום כולל של 1,460,000 ₪, אולם העמידו את סכום תביעתם על מחצית הסכום.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32721-03-16 גיל ואח' נ' שדה

16. הנתבע העלה בסיכומיו מספר טענות מרכזיות:

- א. סעיף 7א(ד) לחוק מונע כפל פיצוי בלא הוכחת נזק עבור אותה לשון הרע, וכי נוכח הפיצוי שנפסק לזכות התובעים בתביעה הנוספת, בית המשפט מנוע לפסוק לזכותם פיצוי נוסף מכוח סעיף 7א לחוק בהליך האזרחי;
- ב. מדובר באירוע אחד בעל מספר מעשים ולכן גם בתובענה זו, יש לראות בפרסומים כאירוע אחד;
- ג. לא מגיע לכל אחד מהתובעים פיצוי נפרד, מאחר וכל הסרטונים עוסקים בתובע ורק הסרטון האחרון עוסק בתובעת;
- ד. בפסיקת גובה הפיצוי, יש לקחת בחשבון את העובדה שהנתבע היה (ועודנו) משוכנע באמיתות הפרסום; לא הוכחה כל פגיעה בעסקו או משלח ידו של התובע; ממילא אין לתובע שם טוב, וההיבט המוסרי כפי שפורט בסיכומי הנתבע.

נפקות הפיצוי שנפסק בתביעה הנוספת ובקובלנה

17. כאמור, במסגרת הקובלנה הפלילית, פסק בית המשפט לזכות התובעים פיצוי בגובה של 20,000 ₪. בין הצדדים התנהלה התביעה הנוספת בגין פרסומים דומים שנעשו בהזדמנויות אחרות, ובגין כך נפסק פיצוי בסך של 60,000 ₪.
18. הנתבע טען שהתביעה הנוספת הסתמכה אף היא על הכרעת הדין בהליך הפלילי, לכן ומשמדובר באותם פרסומים ובאותו אירוע במהות, הרי שכבר נפסק פיצוי בסך 60,000 ₪ ובהתאם להוראת סעיף 7א(ד) לחוק, לא יקבל אדם פיצוי ללא הוכחת נזק בשל אותה לשון הרע, יותר מפעם אחת.
19. התובעים התייחסו בדיון ובתצהירם לתביעה הנוספת והבהירו כי תוך כדי ההליך המשפטי בקובלנה הפלילית, ולאחר שבמאמצים רבים הם הצליחו להסיר את הסרטונים הנוכחיים מאתר יוטיוב, העלה הנתבע את הסרטונים עם שינויי עריכה וכותרות. הסרטונים הועלו בערוץ ע"ש אשתו של הנתבע, ועל כן התביעה הנוספת הוגשה במקור כנגדה, ובהמשך ומשהודה הנתבע כי הוא עומד מאחורי הפרסומים הנוספים, הוא הוסף לתביעה הנוספת. בהתייחס להצגת הכרעת הדין בתביעה הנוספת, הבהיר ב"כ התובעים בדיון מיום 30.10.16 (עמ' 2, ש: 1-2) כי הדבר היה רלוונטי שכן חומרי הגלם הם כמעט זהים, על אף שמדובר בשני אירועים שונים.
- הנתבע עצמו אישר בחקירתו (בעמ' 20, ש: 15-31) כי העלה את הסרטונים שהורדו פעם נוספת בערוצים שונים (ע"ש אשתו וילדיו) כל עוד לא היתה הכרעה משפטית בנוגע להם.
20. לפיכך, מדובר בפרסום נפרד מזמנים שונים ובסרטונים שנעשו בהם שינויי עריכה, על כן מדובר בעילות נפרדות שהצדיקו ניהול תובענה נפרדת ואין בפיצוי שנפסק בגינם כדי לשלול את זכות התביעה הנוכחית הנסמכת על ההרשעה בפלילים.
- ב"כ התובעים המשיל בסיכומיו את הדבר לעבירה המבוצעת פעם אחר פעם באותו קורבן, היעלה על הדעת שעל אף הדמיון במעשים, מדובר בעבירה יחידה!?

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32721-03-16 גיל ואח' נ' שדה

21. מאידך, ברי כי הדמיון בין הפרסומים מצדיק שהפיצוי שנפסק בתביעה הנוספת ילקח בחשבון, שכן נחזה שזק שנגרם מהפרסומים נשוא התובענה דן נבלע בחלקו מהזק שנגרם מהפרסומים נשוא התביעה הנוספת, אך לא ניתן לומר שמדובר באותם פרסומים ובאותה עילה.

22. אגב הפיצוי שנפסק בהליכים קודמים, סבורני שיש לקחת בחשבון גם את הפיצוי שנפסק לזכות התובעים במסגרת הקובלנה. ברע"פ 228/05 **יאגודיב נ' מדינת ישראל** (25.1.2005), פסק בית המשפט העליון כי ראוי לנכות פיצוי מכוח סעיף 77 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, במסגרת תביעה נזיקית נפרדת המוגשת על ידי אותו קורבן בגין אותם מעשים, וזאת מטעמים של מניעת פיצוי ייתר לניזוק העולה על הזק שנגרם לו. שיקולים אלו יפים גם לעניינו.

מספר האירועים נשוא התובענה

23. התובעים טוענים כי הסרטונים שהעלה הנתבע מהווים חמישה אירועים נפרדים של לשון הרע, המצדיקים פיצוי נפרד עבור כל סרטון. מנגד, הנתבע גורס כי נוכח קביעותיו של בית המשפט בקובלנה, הרי שמדובר באירוע אחד אשר מחייב פיצוי נמוך. הנתבע מוסיף כי למרות שהסרטונים הועלו במועדים שונים, הם עוסקים בנסיבות דומות ונצפים לרוב כמכלול, ואף בשל כך יש לראותם כאירוע אחד.

24. בת"א (שלום חי') 1506/06 **דלאל נ' הארון** (4.6.2008) נאמר בהקשר זה כדלהלן:

"אמת המידה הקובעת אינה מספר הפרסומים שנעשו, אלא מהות תוכנם. בענייננו נראה לי כי מדובר באותה לשון הרע, אף אם זו מצאה את ביטויה במספר פרסומים שיצאו לאור במועדים שונים. עובדה זו אין בה כדי לשנות את המסקנה כי לגופם של דברים מדובר באותה לשון הרע המקימה לתובעים זכות לפיצוי פעם אחת."

25. אכן, ניתן לזהות "זיקה תכנית" בין חלק מהפרסומים השונים, כגון בין הסרטונים הנוגעים לחבלה בצמחיה ובמדרכות בשטח הגן, זאת להבדיל מהפרסום הקושר את התובע להצתה (בהיותה פעולה קיצונית הן מבחינת האלימות הגלומה בה, והן מבחינת הסכנה שהיא מציבה כלפי הציבור בכללותו), או לפרסום המייחס לתובע העלמת ראיות (כמי שמשבש הליכים פליליים). ניתן היה לקבוע כי לפנינו שלושה אירועים של לשון הרע מבחינת התוכן וטיב הפגיעה בשם הטוב.

סבורני שקביעת בית המשפט בגזר הדין לפיה מדובר באירוע **עונשי** אחד (עמ' 234 לגזר הדין, ש: 4-5), היא קביעה הנעשית על סך השיקולים והמשתנים החלים במישור העונשי, ולא ביחס למישור האזרחי ואין בה כדי לחייב לצורך קביעת החבות.

26. יוער כי אין בחומר הראיות תימוכין לטענה בסיכומי הנתבע כי הסרטונים נצפים כמכלול, ומכל מקום אין מדובר בקריטריון רלוונטי, שכן הדגש הוא על מהות תוכנם.

27. בסופו של יום, אין לדעתי צורך לקבוע קטגורית את מספר האירועים נשוא לשון הרע, אלא שהזיקה התכנית בין חלק מהסרטונים, תילקח בחשבון בקביעת הפיצוי בגין כל פרסום, וזאת כפי שילקח בחשבון הפיצוי שנפסק בתביעה הנוספת ובקובלנה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32721-03-16 גיל ואח' נ' שדה

האם יש לפסוק פיצוי נפרד לתובע ולתובעת

28. התובעים טענו בסיכומיהם כי יש להכפיל את הפיצוי בגין כל אחד מהסרטונים, מאחר והוא מהווה לשון הרע הן כלפי התובע והן כלפי התובעת, שהרי היא נפגעה מהם מאחר והוצגה כמי שנואה לעברייין (אדם אלים, מצית, מכסח צמחים ומעלים ראיות).

29. ב"כ התובעים הפנה בסיכומיו לת.א (מחוזי – ת"א) 2338/04 אברהם נ' יצהר (19.12.2012), שבמסגרתו הגישו הורי החייל המנוח בני אברהם ז"ל, תביעת לשון הרע בגין פרסומים שנעשו בנוגע לבנם שנחטף. נטען שהתביעה הוגשה גם בגין הצער שנגרם להם אישית הנוגע לקישור שנעשה לבנם. בחינת פסק הדין מראה כי בקביעת החבות, התובעים (שם) זכו בהיותם יורשי בנם המנוח (ראה כותרת פסק הדין), ומשהוכרה החבות, לקח בית המשפט בחשבון בקביעת הנזק גם את הצער שנגרם להוריו. מכאן, אין להשליך לענייננו ולזכות את בת הזוג של הנפגע כמי שזכאית לפיצוי נפרד בגין העוולה שבוצעה כלפי בן זוגה.

30. ב"כ התובעים הפנה בענין זה גם לת"א 56211-03-16 נתניהו נ' סרנה (11.6.2017), בו נפסק פיצוי נפרד לרעיית ראש המשלה. אין בידי לקבל גם זאת, שכן שם נפסק פיצוי נפרד לגב' נתניהו מאחר והפרסום נשוא התובענה התייחס גם אליה (כמי שדחקה בראש המשלה לצאת מרכב השרד באמצע כביש) וכפי שציין בית המשפט, ייחס לה חוסר התחשבות במערכת הבטחונית המלווה את שיירת ראש המשלה, "תוך שהיא מוצגת כאשה שתלטנית וזעפנית הנעדרת שיקול דעת".

מוסד הנישואים אינו יוצר כשלעצמו חבות נוספת ועצמאית של המעוול כלפי בן הזוג של הנפגע. כאמור בהכרעת הדין, חבות הנתבע כלפי התובעת חלה בהתייחס לסרטון השישי בלבד, בו אוזכר שמה במפורש כמי שנושאת באחריות להצתה.

31. נוכח האמור, סבורני שיש מקום לפסוק לתובעת פיצוי בגין הסרטון היחיד בו היא נזכרת ולא מעבר לכך.

גובה הפיצוי לאור האמור ויתר טענות הצדדים

32. סעיף 19 לחוק קובע כדלהלן:

"בבואו לגזור את הדין או לפסוק פיצויים רשאי בית המשפט להתחשב לטובת הנאשם או הנתבע גם באלה:

- (1) לשון הרע לא היתה אלא חזרה על מה שכבר נאמר, והוא נקב את המקור שעליו הסתמך;
- (2) הוא היה משוכנע באמיתותה של לשון הרע;
- (3) הוא לא נתכוון לנפגע;
- (4) הוא התנצל בשל הפרסום, תיקן או הכחיש את הדבר המהווה לשון הרע או נקט צעדים להפסקת מכירתו או הפצתו של עותק הפרסום המכיל את לשון הרע, ובלבד שההתנצלות, התיקון או ההכחשה פורסמו במקום, במידה ובדרך שבהן פורסמה לשון הרע, ולא היו מסוייגים."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32721-03-16 גיל ואח' נ' שדה

33. בפסיקה נקבע, שבין יתר השיקולים לקביעת אומדן הנזק וגובה הפיצוי ניתן למנות את מידת הפגיעה בהיבט הרכושי ובהיבט האישי של שמו הטוב של הנפגע, וכן את מידת הפסול בהתנהגותו של המפרסם. יש לקחת בחשבון את אופייה של הפגיעה ונסיבותיה, ומעמדו של הפוגע והנפגע, תפוצת הפרסום, התנהגות הפוגע, התנהגות הניזוק ומעמדו קודם לפרסום (ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי (4.8.2008); רע"א 3832/11 פישביין נ' בומבך (18.1.2012); ע"א 7426/14 פלונית נ' עו"ד דניאל (14.3.2016)).

הפיצוי לנפגע מעוולת לשון הרע נועד לשרת שלוש תכליות: התכלית התרופתית, שנועדה להשיב את המצב לקדמותו; התכלית החינוכית-הרתעתית, והתכלית העונשית (ע"א 6903/12 Canwest Global נ' עזור (22.7.2015)).

34. מסקירת הפסיקה עולה שבנסיבות בהן הפרסום כולל קביעות מרחיקות לכת והאשמות חמורות כנגד הנפגע, אשר לא נבדקו ואומתו כראוי ולכן אינן מבוססות, נפסקה תקרת הפיצוי בחוק ואף נקבע כי קיימת הצדקה לכפל פיצוי בשל כוונה לפגוע (ע"א (מחוזי ת"א) 16523-05-13 פלבסקי נ' חברת מקור הפורמייקה בע"מ (19.2.2015)), שם דובר על פרסום שנשלח למשרדי ממשלה לפיו הנפגעת, חברה תעשייתית, מזהמת את הסביבה ומשתמשת בחומרים מסרטנים).

בת"א 56211-03-16 נתניהו נ' סרנה שנזכר לעיל, נדון פרסום כנגד ראש הממשלה כאיש ציבור, שנעשה בכוונה לפגוע, ושם נפסק כפל פיצוי בסך 60,000 ₪ בגין הפרסום כנגד רה"מ נתניהו ו-40,000 ₪ בגין הפרסום כנגד רעייתו.

שיקול נוסף המובא בחשבון הוא ההד התקשרותי לו זכה הפרסום. כאשר הפרסום לא זכה להד תקשורתי בהיקף נרחב, מידת הפגיעה בנפגע היא מצומצמת יותר, ולכן גובה הפיצוי אינו מגיע לתקרה (ראה לדוג': ת"א (שלום ת"א) 18448-10-15 חזן נ' סגל (11.9.2016), שם חויב הנתבע בתשלום סכומים של 10,000 ₪ ו-30,000 ₪ בגין הפרסומים כנגד התובע, שהוא איש ציבור).

35. ב"כ התובעים הפנה בסיכומיו לפסיקה מחמירה בנוגע לפרסומי "שיימינג" באינטרנט שנועדו לפגוע בעסקי התובע, כגון בת.א. (שלום – ת"א) 29999-07-13 מאקרופרינט מערכות בע"מ נ' א.ר. לייזר ליין בע"מ (20.9.2016), שם נפסק פיצוי בשיעור של 75,000 ₪ (אולם זה הופחת בערכאת הערעור), ולת.א. (שלום – בית שמש) 53674-05-14 ע.ד.א.ל תקשורת סלולרית בע"מ נ' חודרה (4.9.2016), שם נפסק פיצוי בסך 60,000 ₪.

36. בענייננו, התובעים הפנו לכך שהקלדת שמו של התובע בגוגל מציג השלמה ל"ציון גיל מכסח....", הופנית גם לכך שהנתבע תייג את התובע במתכוון, על מנת להרחיב את מעגל הנחשפים.

הופנית לכך שהתובעים ניסו להוריד את הסרטונים ועד שהצליחו, הנתבע העלה את הסרטונים עם עריכה שונה בערוצים שונים ביוטיוב על שם אשתו או ילדיו ובענין זה נוהלה התביעה הנוספת. הנתבע השיב בחקירתו (בעמ' 20, ש: 15-26), שעשה זאת לפני קביעת בית המשפט העליון בבג"צ, ומשנדחתה עתירתו הוריד את סרטון ההצתה והמתין לפסק דינה של כב' השופטת מרגולין.

מנגד, נטען ששיעור התפוצה של הסרטונים ביוטיוב היה מוגבל והתמצה בצפיות בודדות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32721-03-16 גיל ואח' נ' שדה

37. אשר לנוק שנגרם למשלח ידו של התובע, הרי שהתובעים לא הציגו כל אסמכתא ממשית לפגיעה בהכנסותיהם, בהתאם לכך לא הציגו דוחות אודות היקף הכנסותיהם לפני הפרסומים ודוחות על המצב לאחר מכן או כיום. לכן, מדובר בטענה כללית. כך נטען בעלמא כי התובע לא קיבל עבודות מסוימות לאחר שנתוודע למזמינים דבר הפרסומים כנגדו, אולם לא הובאה שום ראיה בנדון.

38. התובע טען כי גם בעיריית תל אביב התייחסו אליו בחשדנות וכי הוא הופנה למכתב (נספח 20 לתצהיר הנתבע) שנשלח אליו ע"י היועץ המשפטי ובו צוין כי הוא התחזה לחבר מועצה וכו'. התובע הכחיש בחקירתו (בעמ' 16, ש: 3-4), את דבר ההתחזות וטען כי מכתב זה ממחיש את הפגיעה שנעשתה בשמו הטוב.

39. הנתבע טען בסיכומיו כי לתובע אין שם טוב כי שהרי הוגש גם כנגדו כתב אישום בגין איומים. אין בדעתי לקבל זאת, ראשית, ההליך הפלילי בעניינו של התובע עוכב, על אף שכל אחד מהצדדים זוקף את הדבר לזכותו (הנתבע טען שההליכים עוכבו נוכח שיהוי מצד המדינה והותירו כקורבן עבירה ללא מענה). שנית, לא מצאתי שמתקיימות נסיבות המצדיקות קביעת שם רע לתובע. קביעה כזו נעשתה בנסיבות חריגות בלבד כגון בת.א (שלום – ת"א) 39092-12-13 **סלע נ' ידיעות אחרונות** (19.4.2015), שם סילק בית המשפט על הסף את תביעתו של האנס בני סלע, נוכח שמו הרע הנסמך על פסקי הדין שניתנו בעניינו ואשר איינו את טענת התובע לפגיעה בשמו הטוב. ברור כי אין זה המצב שלפנינו, עת עסקינן בסכסוך מר אמנם, בין אנשים נורמטיביים.

40. ב"כ הנתבע הפנה לכך שהנתבע משוכנע באמיתות הפרסום והפנה לנסיונותיו לגבש הסכמה לעריכת בדיקת איכון לטלפונים הסלולריים של התובעים בזמן אירוע ההצתה.

בענין זה, התרשמתי שאכן הנתבע משוכנע באמיתות הפרסומים, ועל כן התעקשותו לביצוע האיכון הטלפוני. ניסיון זה נדחה ע"י מספר מותבים ועל כן נסתם עליו הגולל, אולם הוא מלמד כי התובע האמין שההצתה בוצעה ע"י הנתבעים, רק שאינו יכול להוכיח זאת. מבלי לקבוע כל ממצא בדבר האחריות להצתה, הרי שסבורני שעצם השכנוע באמיתות הפרסומים נזקפת לקולא, שכן הנתבע לא ביצע הפרסום כדי להזיק מתוך זדון לשמו, אלא מתוך כוונה להרתיע את התובעים מהפגיעה שייחס להם בגן יצחק שדה (ראה עדותו בנושא בעמ' 20, ש: 3-5, והדיון בנושא בספרו של אורי שנהר **דיני לשון הרע** 391 (1997)).

41. הנתבע טען כי על בית המשפט להגן עליו בהיותו אזרח שנפגע מהתובעים הבריונים שהתעללו בו (מה שכונה בסיכומיו ההיבט המוסרי), ולכן יש לשקול את הנסיבות המיוחדות של הסכסוך.

אכן יש לקחת בחשבון את העובדה שאין מדובר במחלוקת על קרקע ממניע קנייני, אלא בנסיון מצד הנתבע לדאוג לשימור מורשת אביו כחלק מההיסטוריה של המדינה. בסופו של יום, בין הצדדים ניטש סכסוך מר, כשכל אחד מהם לא בוחל בדרכים לפגוע באחר, הדבר בא לידי ביטוי גם בהתנהגות שיש בה משום קינטור ולעיתים היא גולשת לכמעט אלימות פיזית (ראה אירוע חטיפת המצלמה כמתואר בחקירת התובע בעמ' 11, ש: 16-24). הצדדים מגישים תלונות רבות במסגרת האחד כלפי רעהו, ויש לקחת בחשבון לצרכי הפיצוי גם את ההקשר שבו נעשו הדברים, וכי קביעה מחמירה עלולה ללבות את אש הסכסוך ולא להרתיע מי מהם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16-03-32721 גיל ואח' נ' שדה

42. לאחר ששקלתי את כל האמור לעיל, מצאתי לחייב את הנתבע בפיצוי התובע כדלקמן:

בגין פרסום הסרטון הראשון, שנקבע שדרגת הפגיעה בו נמוכה, 15,000 ₪.

בגין פרסום הסרטון השני, שנקבע שדרגת הפגיעה בו בינונית עד גבוהה, 20,000 ₪.

בגין פרסום הסרטון השלישי, שנקבע שדרגת הפגיעה בו נמוכה, 15,000 ₪.

בגין פרסום הסרטון הרביעי, שנקבע שדרגת הפגיעה בו בינונית עד גבוהה, 20,000 ₪.

בגין פרסום הסרטון השישי, שנקבע שדרגת הפגיעה בו גבוהה ובאופן בוטה, 30,000 ₪.

הפיצוי הראוי לתובעת

43. בעוד שהתובעת לא הוכיחה כי נגרם לה נזק ממוני בעקבות הפרסום, הרי שהדברים בפסק הדין לגבי הנזק הלא ממוני שנגרם לתובע תקפים גם לגביה.

44. באשר לאומדן גובה הפיצוי לתובעת, מצאתי לחייב את הנתבע באחריות כלפי התובעת בגין הסרטון השישי הקושר את התובעת כמי שביצעה מעשים חמורים ופליליים, מבלי שתוכן הסרטונים עצמם מבסס זאת. כפי שנקבע, מדובר בפרסום שנעשה בכוונה לפגוע. מנגד, אזכור שמה של התובעת נעשה בסוף הסרטון, באופן משני ומצומצם יותר מאזכור שמו של התובע. לאחר שקילה ואיזון בין מכלול השיקולים, הריני מורה על פסיקת סך של 20,000 ₪ לתובעת וזאת בנוסף לפיצוי שנקבע לתובע בגין הסרטון האמור.

סוף דבר

45. לאחר ששקלתי כל אלה, מצאתי לחייב את הנתבע לשלם לתובע 1 סך של 100,000 ₪ ולתובעת 2 סך של 20,000 ₪.

46. סכומים אלה יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד מועד התשלום בפועל.

47. בנוסף, אני מחייב את הנתבע לשלם לתובעים את הוצאותיהם בגין מחצית האגרות כפי ששולמו בפועל (וזאת נוכח הפער בין הסכום הנתבע לסכום הנפסק), ושכר טרחת עו"ד בסך של 20,000 ₪.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים

ניתן היום, ג' אייר תשע"ח, 18 אפריל 2018, בהעדר הצדדים.

אבי שליו, שופט

